LLI-10 Introducing nature tourism for all
UniGreen

Infrastruktūros pritaikymas žmonėms su negalia: galimybės ir iššūkiai

Ramūnas Lydis

Žemaitijos nacionalinio parko direktorius

The project is co-financed by the
Interreg V-A Latvia - Lithuania Cross Border Cooperation Programme 2014–2020
www.latlit.eu

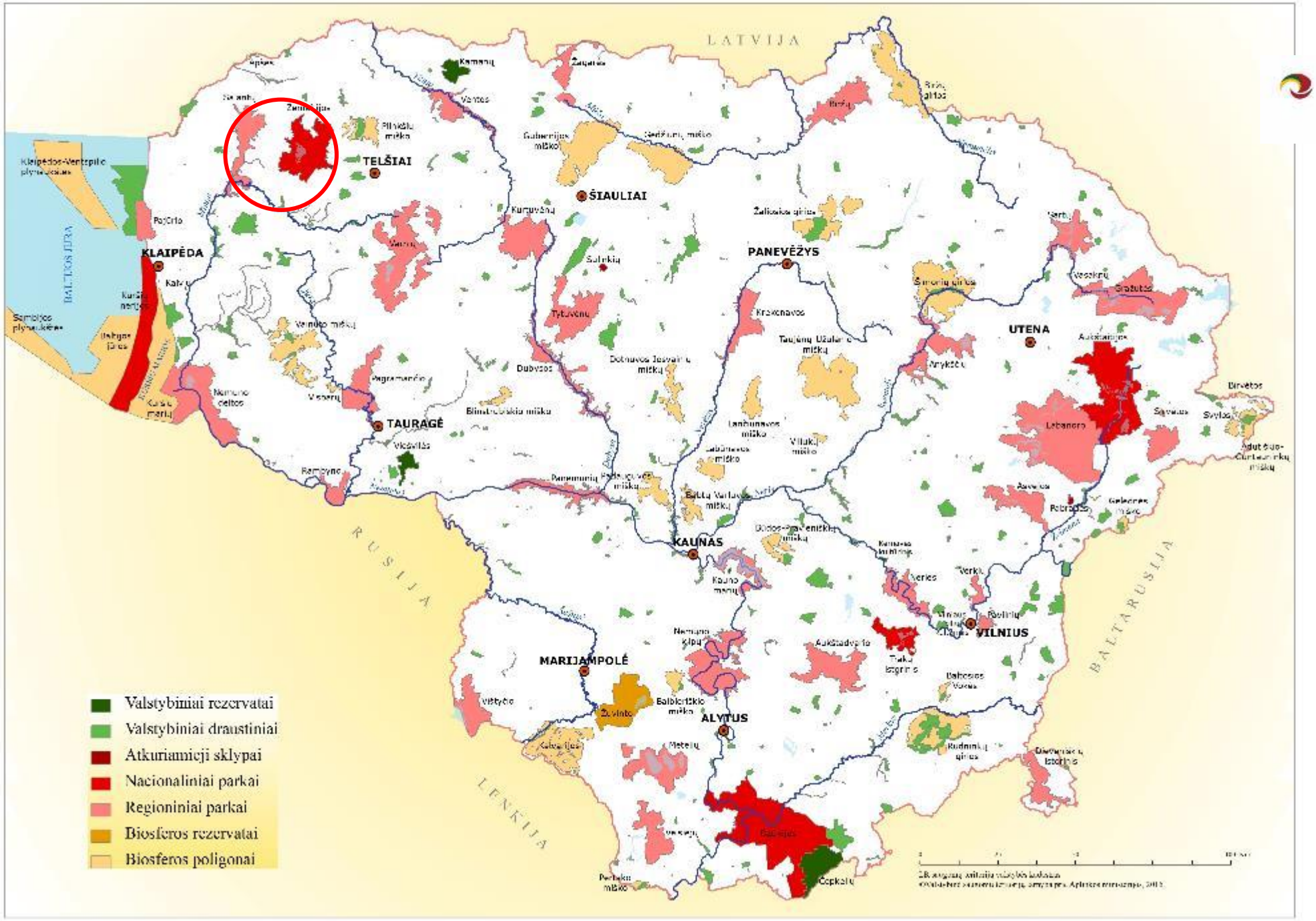

Interreg Latvija-Lietuva

ŽEMAITIJOS NACIONALINIS PARKAS

Saugomų teritorijų sistema Lietuvoje

Saugomų teritorijų sistemą Lietuvoje sudaro:

- **3** gamtos ir **2** kultūriniai rezervatai
- **5** nacionaliniai ir **30** regioninių parkų
- **402** valstybiniai draustiniai
- **112** savivaldybių draustiniai

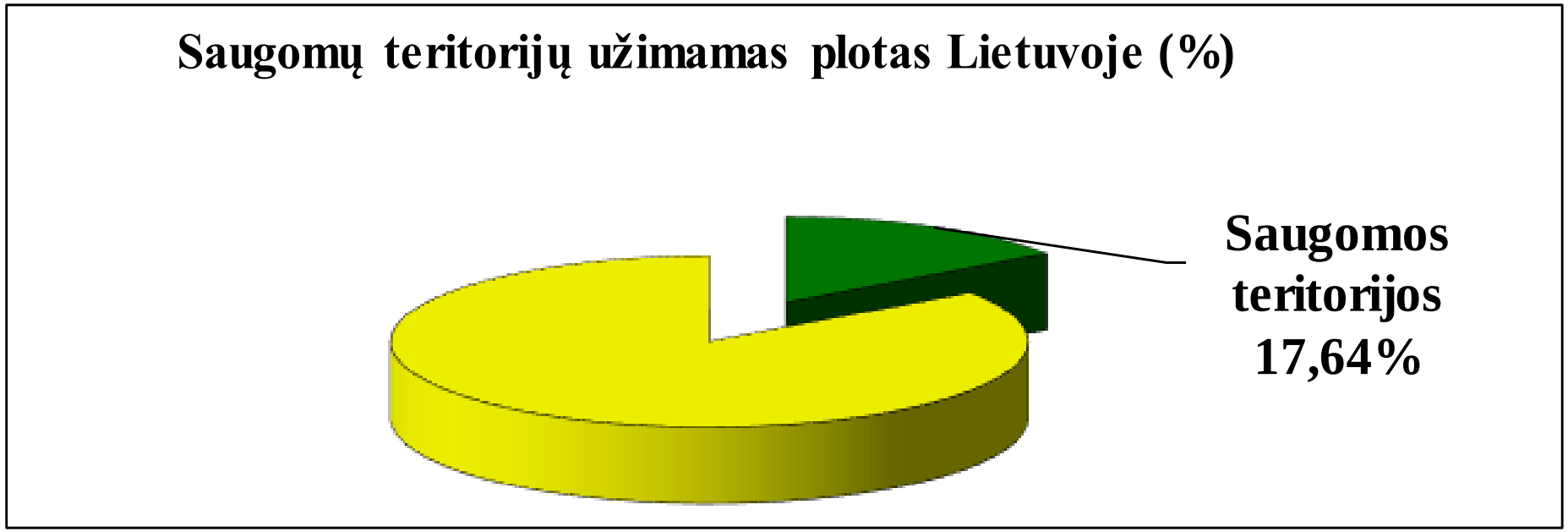

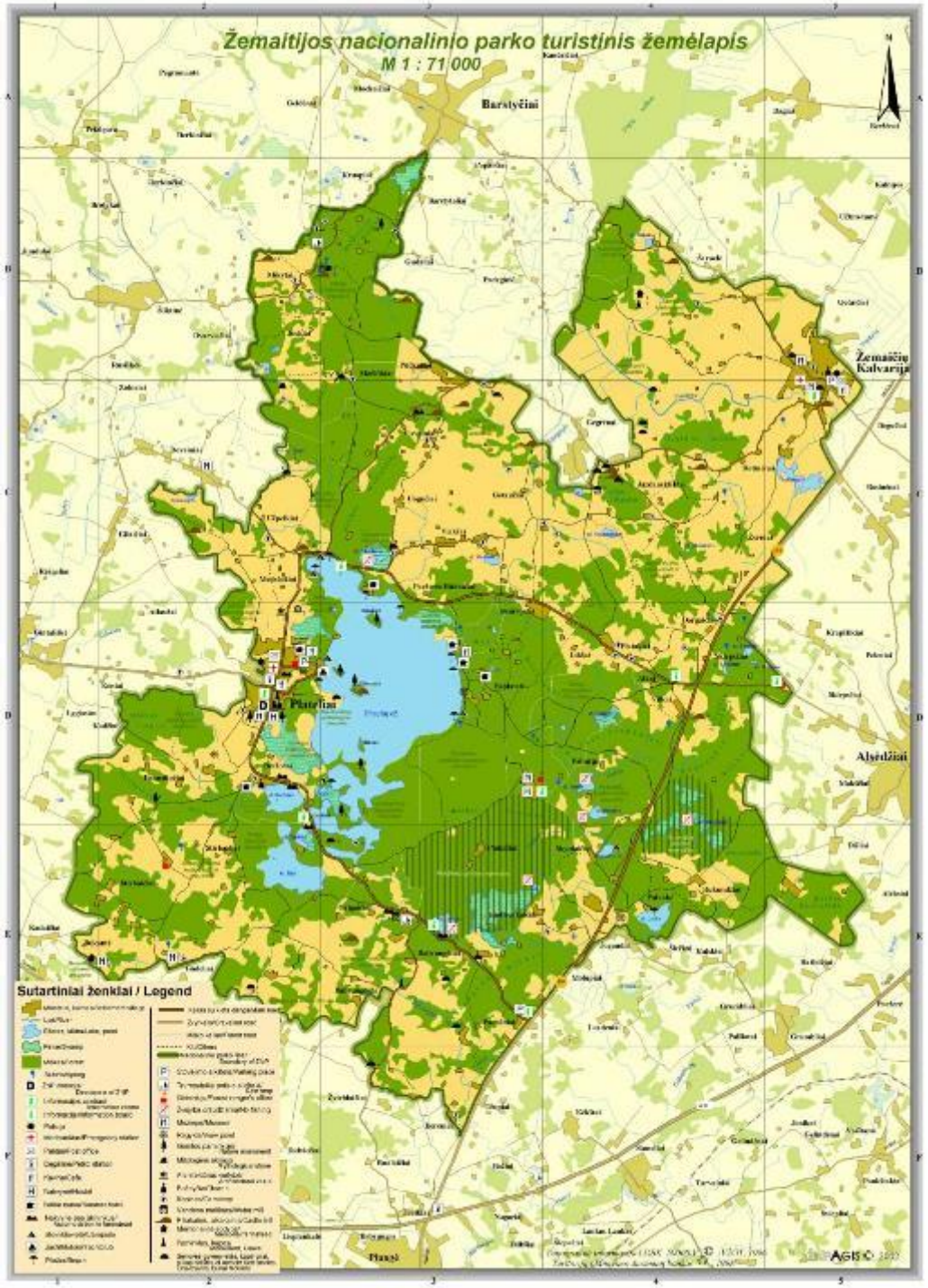

Žemaitijos nacionalinis parkas įkurtas 1991 m. Pagrindinis parko įsteigimo tikslas nacionalinės svarbos kraštovaizdžio kompleksams bei antropoekosistemoms, reprezentuojantiems Žemaitijos etnokultūrinės srities gamtos ir kultūros savitumus, saugoti, tvarkyti ir jų naudojimui reguliuoti.

Parko teritorija– 21 754ha.

Tarptautinė svarba

- **<u>Natura 2000 teritorija</u>**: Paukščių apsaugai svarbi teritorija (Jerubė, Griežlė, Gulbė giesmininkė), Buveinių apsaugai svarbi teritorija.

- Plateliai su tradicinėmis Užgavėnėmis, vertingu nematerialiuoju kultūros paveldu, puoselėjamomis tradicijomis **2008 m. Lietuvoje buvo pripažinta „Patraukliausia turizmo vietove“** ir tapo **EDEN** (European Destinations of Excellence) tinklo nariu (Europos Komisija, dalyvauja 27 šalys, skatina darnaus turizmo modelius), suteiktas „2008 m. patraukliausios Europos turizmo vietovės, puoselėjančios nematerialųjį paveldą“ vardas.

- **<u>Europos subalansuoto turizmo saugomose teritorijose chartiją atitinkanti teritorija</u> (EUROPARC Federation).**

NATURA 2000

EUROPARC FEDERATION
EUROPEAN CHARTER FOR SUSTAINABLE TOURISM IN PROTECTED AREAS

Turizmo objektai Žemaitijos nacionaliniame parke

Žemaitijos nacionaliniame parke yra 9 muziejai, 6 pažintiniai/gamtos, dviračių takai, Liepijų pėsčiųjų trasa, Ilgio pėsčiųjų/dviračių trasa, daugiau kaip 20 gamtos paminklų, 3 bažnyčios, 2 Kryžiaus keliai (Žemaičių Kalvarijoje ir Beržore) ir daug kultūros paveldo objektų.

Žemaitės memorialinis muziejus

Leonardo Černiausko meno galerija

Kazimiero Striaupos klėtelė

Šaltojo karo ekspozicija

Žemaitijos nacionalinio parko ir Užgavėnių ekspozicijos

Rekreaciniai ištekliai Žemaitijos nacionaliniame parke

Kiti objektai ir reiškiniai:

- Energetinių labirintų ir figūrų parkas;
- Siberijos bokštas;
- Barstytalių, Jogaudų, Paplatelės apžvalgos bokštai;
- Žemaitės memorialinis muziejus;
- Poeto V. Mačernio muziejus;
- Tautodalininkų ekspozicijos (K. Striaupos klėtelė, R. Laimos tautodailės ekspozicija, V. Jaugėlos tautodailės ekspozicija, L. Černiauskio meno galerija, Jonušų tautodailės ir etnografijos muziejus);
- Litvakų atminimo sodas;
- Tilto į pilies salą liekanos;
- Gegrėnų, Šarnelės, Medsėdžių ir kt. piliakalniai;
- Gardų ozas;
- Plaukimo maratonas;
- Dviračių kroso kasmetinės varžybos

Rekreaciniai ištekliai Žemaitijos nacionaliniam parke

Pažintinai takai:

Tako pavadinimas	Ilgis, km
Šeirės pažintinis takas (dalis pritaikyta žmonės su negalia)	4,1
Giliuko – Kaštoniuko takas (pritaikytas įvairaus amžiaus vaikams)	1
Plokštinės pėsčiųjų takas	3
Paplatelės takas	2,3
Mikytų alkakalnio takas	1
Gardų ozo takas	1
Gegerėnų piliakalnių takas	1,6
Poeto V. Mačernio gimtinės takas	0,5

Trasos:

Trasos pavadinimas	Ilgis, km
Dviračių takas aplink Platelių ežerą	24
Šiaurinės trumpoji automobilių-dviračių trasa	32
Šiaurinė ilgoji automobilių-dviračių trasa	58
Liepijų pažintinė pėsčiųjų trasa	4
Ilgio pėsčiųjų/dviračių trasa	17

Lankytojų skaičius Žemaitijos nacionaliniame parke

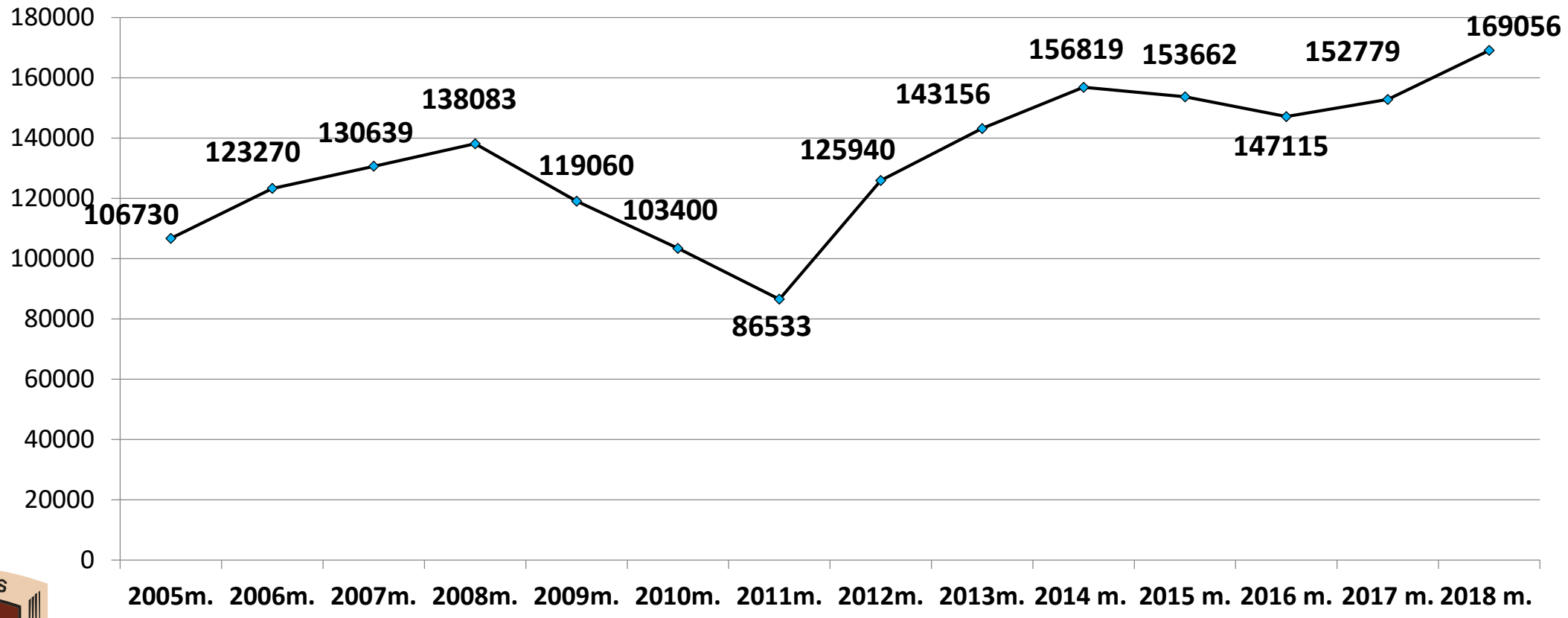

Kodėl svarbu objektus pritaikyti visiems?
Kokios glimybės atsiveriai?

Turizmas visiems pasaulyje ir Europoje

- Europoje yra daugiau kaip 50 mln. žmonių, turinčių vienokią ar kitokią negalią. Iš jų apie 70 % galėtų ir norėtų keliauti. Tačiau jiems trūksta informacijos, ne visur aplinka pritaikyta specialiųjų poreikių turintiems žmonėms.
- Daugybė mokslinių tyrimų įrodė, kad neįgaliųjų turizmas yra svarbi bendroje turizmo rinkome. Pavyzdžiui Australijoje neįgalūs žmonės sudaro daugiau kaip 11 % nuo visų turistų, o Jungtinėje karalystėje dar daugiau – daugiau kaip 12 % .
- Europos Sąjungoje turizmas visiems kasmet auga apie 1.64%. Pvz. planuojama, kad nuo 2011iki 2020 tokių kelionių skaičius išaugs nuo 744.3 mln iki 861.9 mln.
- Kasmet vyresnio amžiaus keliautojų daugėja

Ar objektai Žemaitijos nacionaliniame parke pritaikyti visiems?

Lankytojų centras

Tradicinių amatų centras

Užgavėnių ekspozicija

Platelių ežero apžvalgos aikštelė

Šeirės takas

Kokie iššūkiai laukia pritaikant objektus lankytis visiems?

Atsakyti į klausimus:

1. Ar objektas tikrai pakankamai atraktyvus ir bus lankomas visų socialinių grupių?
2. Ar objektas bus pavienis, tinkamas lankytis visiems, ar tai yra tam tikros objektų sistemos dalis?
3. Ar įmanoma objektą pritaikyti lankytis visiems?
4. Kaip objektą pritaikyti lankytis?
5. Kiek kainuos objekto pritaikymas?

Projektuojant ir vykdant statybos darbus:

1. Ar tinkamai projektuotojai supranta neįgaliųjų poreikius?
2. Ar tinkamas balansas tarp estetinio grožio ir funkcionalumo?
3. Ar tinkamai parenkamos statybos medžiagos?
4. Ar tinkamai ir kokybiškai atliekami darbai?